

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 4, Meteorologická 181

Meteorologická 181, 142 00 Praha 4 - Libuš

Identifikátor školy: 600 037 134

Termín konání inspekce: 10. a 14. června 2004

Čj.:	01 0512/04-1005
Signatura:	oa4ax159

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v mateřské škole Montessori
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům v mateřské škole Montessori
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole Montessori

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Montessori (se sídlem v ulici Mezi Domy 373) je od 1. září 2002 součástí Základní školy, Praha 4, Meteorologická 181. Zřizovatelem je Městská část Praha – Libuš, Libušská 35, Praha 4. Základní škola je příspěvkovou organizací a sdružuje kromě základní a mateřské školy také školní družinu a školní jídelnu. Kapacita mateřské školy je 25 dětí. Výjimka ze stanoveného počtu dětí byla v souladu s vyhláškou uzavřena se zřizovatelem rovněž na 25 dětí a tomuto počtu také odpovídá počet přijatých dětí v době konání inspekce. Mateřská škola Montessori užívá jednu čtvrtinu prostor Mateřské školy, Praha 4, Mezi Domy, která pro ni zároveň zajišťuje stravování.

Realizovaným vzdělávacím programem je Montessori pedagogika.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Pedagogický kolektiv tvoří dvě učitelky, z nichž jedna svým vzděláním nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (vystudovala střední školu nepedagogického směru). Druhá učitelka má požadované vzdělání, ale vzhledem k tomu, že jej absolvovala ve slovenštině a nesložila zatím zkoušku z češtiny, nesplňuje i ona částečně podmínky odbornosti. Obě učitelky mají akreditované vzdělání v Montessori pedagogice.

Organizace chodu mateřské školy vyplývá z organizačního řádu základní školy. Obě učitelky jsou přímo řízeny ředitelem školy, který do mateřské školy pravidelně dochází. Přenos informací je dále zajištěn účastí učitelek na pedagogických radách základní školy, operativně lze využívat i mobilní telefon.

Ředitel školy dbá při vedení obou učitelek na přiměřenou vzájemnou komunikaci, další vzdělávání pedagogů a vytváření atmosféry důvěry. Obě učitelky využívají možností dále se vzdělávat a zúčastňují se nejrůznějších akcí i cyklů, především z oboru Montessori. V oblasti metodického vedení je oběma učitelkám nápomocna učitelka základní školy, která pracuje ve třídách Montessori (má současně odbornost pro předškolní pedagogiku i Montessori pedagogiku). Učitelky jsou členky společnosti Montessori, (která má sídlo v budově základní školy), takže odbornou pomoc mohou získávat i zde. Při kontrolní činnosti se ředitel školy zaměřuje především na provozní záležitosti. Pravidelnou hospitační či metodickou činnost však v současné době nevykonává.

Hodnocení zaměstnanců školy provádí ředitel školy podle vlastních kritérií. Pro sebehodnocení nemají učitelky mateřské školy zatím vytvořený systém.

Personální podmínky umožňují realizaci zvoleného programu, jejich úroveň je dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Mateřská škola Montessori je umístěna v jedné budově s běžnou mateřskou školou. Jde o typizovanou stavbu moderního pavilónového typu. Prostorové podmínky pro realizovaný program má mateřská škola vynikající. K pobytu využívá tři na sebe navazující místnosti, vlastní sociální zařízení, šatnu pro děti, přípravnou kuchyňku, skladovací a úložné prostory pro hračky, pomůcky a lůžkoviny. Stavba a vnitřní uspořádání vytváří i vhodné pracovní zázemí pro pracovnice mateřské školy. Místnosti jsou zařízeny účelově policovým nábytkem, vhodným pro uskladňování pomůcek, který svou velikostí a dosažitelností odpovídá potřebám dětí předškolního věku. Velikosti dětí odpovídá i sedací nábytek, zčásti obměněný. Budovu obklopuje zahrada, kterou využívají všechny děti bez rozdílu, tedy i děti z mateřské školy Montessori. Tím jsou zajištěny vhodné podmínky pro každodenní pobyt dětí venku.

Základní vybavení tvoří originální pomůcky Montessori. Jejich doplňování probíhá podle finančních možností školy, v současné době ještě část pomůcek chybí. Kromě těchto pomůcek je mateřská škola vybavena pro spontánní hry dětí hračkami, stavebnicemi, výtvarným i drobným materiálem. Učitelky si mohou některé speciální pomůcky zapůjčit i ve třídě základní školy s Montessori programem. Třída je dále vybavena základním tělovýchovným náradím a náčiním včetně funkční audiovizuální techniky.

Ředitel školy plánuje doplňování pomůcek v návaznosti na finanční možnosti školy a po dohodě a návrhu učitelek. Při své kontrolní činnosti průběžně sleduje jejich využívání.

Úroveň materiálně-technických podmínek pro realizaci zvoleného programu je velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Mateřská škola pracuje podle schváleného programu Montessori. K němu učitelky vypracovaly tematický plán na školní rok. Při této tvorbě respektovaly principy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Vzhledem k tomu, že je metodika Montessori velice propracovaná, je soulad s obecnými cíli předškolní výchovy zajištěn.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Škola vede dokumentaci v požadovaném rozsahu, a to jak dokumentaci povinnou, tak dílčí. Evidence docházky dětí je průkazná. Zápisy v přehledech výchovné práce dokumentují průběh celodenních činností. Údaje o dětech zaznamenávají učitelky do formulářů, které si samy vytvořily (místo požadovaných evidenčních listů). Tyto tiskopisy ale neobsahují vyjádření lékaře a údaje o přijetí, průběhu, případně ukončení docházky dítěte. Mimo povinné dokumentace vedou učitelky podrobnou pedagogickou diagnostiku v souladu s požadavky pedagogiky Montessori.

Povinná dokumentace průkazným způsobem dokladuje průběh výchovy a vzdělávání, neobsahuje však některé důležité údaje o dětech.

Kontrolu naplňování zvoleného programu provádí ředitel při svých návštěvách mateřské školy a při společných jednáních s učitelkami, které pravidelně vyhodnocují zejména výsledky vzdělávací práce u dětí. Tento způsob však není systematicky provázaný s vytyčenými cíli a výsledky nejsou využívány při plánování na další období.

Systém kontroly naplňování vzdělávacího programu je zatím málo účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti je přizpůsobena potřebám dětí. V průběhu dne je vyvážený poměr mezi činnostmi spontánními a řízenými. Učitelky respektují vývojové zvláštnosti dětí, výběr činností přizpůsobují jejich schopnostem, kognitivním a emocionálním potřebám. Školou zajišťovaný pitný režim však není doposud dostatečně účinný, příčina je v nedostatečném podněcování dětí ze strany učitelek. Zvláštní pozornost učitelky věnují adaptaci nově nastupujících dětí, která probíhá i za účasti rodičů.

Informační systém vůči rodičům odpovídá podmínkám školy. Učitelky při osobním kontaktu rodiče informují o dosažených výsledcích u jednotlivých dětí. V šatně na nástěnce jsou vyvěšeny základní cíle Montessori pedagogiky. Rodiče se s dalšími pedagogickými postupy a metodami seznamují při neformálních společných schůzkách, které učitelky pro rodiče organizují. Při těchto setkáních rodiče získávají další informace o svých dětech.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Během inspekce byly vykonány hospitace různých činností během dopoledne u obou učitelek, které pracovaly skupinově i frontálně. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost neměla na kvalitu pedagogické práce nepříznivý vliv.

Spontánní a řízené činnosti

Spontánní činnosti probíhají v pedagogice Montessori formou individuální práce dětí se specifickými pomůckami, popřípadě s dalším materiálem (výtvarné či pracovní aktivity). Pro organizování těchto činností jsou ve třídě vytvořeny optimální podmínky. Učitelky ponechávaly dětem volnost při výběru činností, ale zároveň jim nenásilně nabízely hru s prstovými barvami apod. Při sledovaných činnostech pracovaly děti jednotlivě, ve dvojicích i ve skupinách. Učitelky sledovaly, jakou pomůcku si děti vybraly a v souladu s danou metodou zasahovaly jen tehdy, když si to děti vyžádaly. Jejich verbální projev byl v rovnováze s projevy dětí. Pozitivní byla celková tvůrčí atmosféra. Velká skupina dětí v dílně tvořila s prstovými barvami, menší skupina pracovala s pomůckami. Soustředění některých dětí na práci s pomůckou nebylo dostatečné, příčina může být i v tom, že děti přicházejí do mateřské školy později, než je běžné (až po 8. hodině ráno) a mají tudíž na tyto činnosti menší časový prostor.

Řízená činnost - společné soustředění u elipsy - měla osobitý ráz, protože se jednalo o oslavu narozenin jedné z dívek. Přesto učitelky zařadily pravidelně se opakující činnosti, jako je společný pozdrav, určení dne, měsíce, období a spočítání všech dětí. V další části měla oslavenkyně vyprávět, co dělala a uměla, když jí byl jeden rok (2 roky, 3 roky, 4 roky). Tato metoda podporovala u dětí sebepojetí a sebeuvědomování a zároveň sounáležitost s tím, kdo je právě v centru dění. Příležitost k verbálnímu projevu a k aktivitě však měla zejména dívka, ostatní děti poslouchaly a některým se pasivní role nelíbila. Další impuls pro verbální projev dostaly děti ve chvíli, kdy měly kamarádce jednotlivě popřát. V úrovni formulace i nápaditosti přání se projevíly mezi dětmi velké rozdíly, některé jen opakovaly, co slyšely, jiné velmi kultivovaně a originálně popřály. Velmi kvalitní byla část, kdy učitelka

vedla děti k řešení problému, jak nakrájet dort, aby se dostalo na všechny přítomné. Starší děti projevily výborné logické uvažování, ostatní se zájmem sledovaly, jak učitelka dort krájí, oslavenkyně jednotlivé porce roznášela. Také při stolování jsou děti vedeny k aktivitě a samostatnosti. Organizační chybou ale je, že po jídle nemají rychlejší děti možnost smysluplné aktivity, jsou pouze vedeny k čekání na ostatní.

Řízené i spontánní činnosti odpovídaly požadavkům zvoleného programu. Spontánní činnosti byly vynikající, řízené dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti mají nadprůměrné dovednosti v sebeobsluze i v komunikaci a vzájemné spolupráci. Úroveň jazykových dovedností je rozdílná a odpovídá věku dětí. Naopak výborné dovednosti projevily zejména starší děti v matematice. Úroveň fantazie a tvořivosti je díky pravidelné práci učitelek velmi dobrá, podobně jako rozvoj jemné motoriky a hudebně pohybových dovedností.

Celkově jsou průběh a výsledky výchovně- vzdělávací činnosti hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Záznamy uvedené v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou shodné s údaji uvedenými ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha – Libuš účinností od 1. září 2002
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT, č. j.: 11 629/2002 s účinností od 1. září 2002
3. Dohoda se zřizovatelem o stanovení počtu tříd a počtu dětí ze dne 1. dubna 2003
4. Doklady o vzdělání učitelek mateřské školy ve školním roce 2003/2004
5. Přehledy docházky dětí – pro školní rok 2003/2004
6. Přehledy výchovné práce – školní rok 2003/2004
7. Evidenční listy dětí – školní rok 2003/2004
8. Zápisy z pedagogických rad základní školy - školní rok 2003/2004
9. Rozpis služeb učitelek mateřské školy pro školní rok 2003/2004
10. Organizační řád základní školy - školní rok 2003/2004
11. Školní řád mateřské školy (pro rodiče) - školní rok 2003/2004
12. Tematický plán s přílohami – školní rok 2003/2004
13. Kritéria hodnocení pedagogů – školní rok 2003/2004
14. Výroční zpráva základní školy za školní rok 2002/2003

ZÁVĚR

Personální podmínky vykazují určité rezervy. Učitelky jsou sice odborně zdatné v pedagogice Montessori a projevují zaujetí pro svou práci, v současné době však nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro předškolní pedagogiku. Ředitel školy vytváří vhodné podmínky pro jejich další vzdělávání i pro vzájemný přenos informací, zatím však nezajišťuje dostatečnou kontrolu kvality pedagogického procesu v mateřské škole.

Materiálně-technické podmínky jsou příznivé, a to jak po stránce prostoru a uspořádání, tak i po stránce vybavení Montessori materiálem. Také soužití odloučeného pracoviště s kmenovou mateřskou školou je bezproblémové.

Při výchovně-vzdělávací práci postupují učitelky dle principů zvoleného programu. Vytvářejí atmosféru důvěry a přátelství, ve které se děti cítí výborně. Zatím se dopouštějí drobných organizačních chyb, dosahují však pozitivních výsledků u dětí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová v.r.
Členové týmu	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v.r.

V Praze dne 18. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Bohumír Šumský – ředitel základní školy	Šumský v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České

školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. 14 dnů. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-12	01 0512/04-1005
Zřizovatel – M.č. Praha-Libuš	2004-07-12	01 0512/04-1005

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.